

ดัชนีศักยภาพและโอกาสในการเติบโตของวิสาหกิจขนาดย่อมและขนาดย่อมในไตรมาสที่ 3 ปี พ.ศ. 2564

จากการสำรวจข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลาง ขนาดย่อม และขนาดย่อม เบื้องต้นจำนวน 1,004 คน ในช่วงไตรมาสที่ 3 ปี พ.ศ. 2564 ผลการศึกษามีบทสรุปและรายละเอียดดังนี้

บทสรุปการวิเคราะห์ศักยภาพและโอกาสในการเติบโต ไตรมาสที่ 3 ปี พ.ศ. 2564

1. งานวิจัยนี้ทำการคำนวณศักยภาพและโอกาสในการเติบโตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศ โดยแบ่งดัชนีและตัวชี้วัดออกเป็น 2 ชุด ได้แก่ วิสาหกิจขนาดย่อมและขนาดย่อมที่เป็นบุคคลธรรมดา (ชุดที่ 1) และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เป็นนิติบุคคล (ชุดที่ 2)
2. งานวิจัยนี้ได้เพิ่มตัวชี้วัดปัจจัยงบประมาณเพื่อการวิจัยและพัฒนาสำหรับวิสาหกิจที่เป็นนิติบุคคล เนื่องจากเล็งเห็นว่าการวิจัยและพัฒนาเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ และกระบวนการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งมีความจำเป็นสำหรับการขับเคลื่อนนวัตกรรมใหม่ๆ กิจการให้เติบโตและก้าวไปสู่การเป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดใหญ่ต่อไป
3. งานวิจัยนี้ได้เพิ่มตัวชี้วัดการกระจายความเสี่ยงของกิจการ ซึ่งวัดจากสัดส่วนรายได้อื่นๆ ที่มีใช้สินค้าและบริการหลักของกิจการ สำหรับวิสาหกิจที่เป็นนิติบุคคล เนื่องจากเล็งเห็นว่าการกระจายความเสี่ยงของแหล่งรายได้เป็นปัจจัยสำคัญต่อความยั่งยืนของกิจการภายใต้สถานการณ์ที่ไม่มีความแน่นอนและมีโอกาสเกิดวิกฤติหรือเหตุการณ์ที่ไม่คาดฝันได้ทุกเมื่อ

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	
	ชุดที่ 1 (บุคคลธรรมดา)	ชุดที่ 2 (นิติบุคคล)
มิติที่ 1: ปัจจัยพื้นฐานของกิจการ		
เงินทุนสำรองของกิจการ	จำนวนวันที่สามารถดำเนินงานได้โดยใช้เงินทุนสำรอง กรณีไม่มีเงินสดรับ/ไม่สามารถดำเนินธุรกิจได้ตามปกติ	จำนวนวันที่สามารถดำเนินงานได้โดยใช้เงินทุนสำรอง กรณีไม่มีเงินสดรับ/ไม่สามารถดำเนินธุรกิจได้ตามปกติ
ปัจจัยที่จำเป็นสำหรับธุรกิจ	(1) แรงงานที่มีทักษะการตลาด (2) แรงงานที่มีทักษะด้านเทคโนโลยี (3) วัตถุดิบและปัจจัยการผลิตที่จำเป็นสำหรับธุรกิจ (4) บริการสนับสนุนต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับธุรกิจ และ (5) พันธมิตรและเครือข่ายทางธุรกิจ	(1) แรงงานที่มีทักษะการตลาด (2) แรงงานที่มีทักษะด้านเทคโนโลยี (3) วัตถุดิบและปัจจัยการผลิตที่จำเป็นสำหรับธุรกิจ (4) บริการสนับสนุนต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับธุรกิจ (5) พันธมิตรและเครือข่ายทางธุรกิจ และ (6) งบประมาณสำหรับการวิจัยและพัฒนา**
การมีเงินกู้ยืมในระบบ	สถานการณ์มีเงินกู้ยืมในระบบ	สถานการณ์มีเงินกู้ยืมในระบบ

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	
	ชุดที่ 1 (บุคคลธรรมดา)	ชุดที่ 2 (นิติบุคคล)
มิติที่ 2: คุณลักษณะของผู้ประกอบการ		
ความรู้และทักษะด้านการเงินและกฎหมาย	คำถามเกี่ยวกับความรู้และทักษะด้านการเงินและกฎหมายจำนวน 7 ข้อ	คำถามเกี่ยวกับความรู้และทักษะด้านการเงินและกฎหมายจำนวน 7 ข้อ
ความรู้และทักษะด้านการตลาด	คำถามเกี่ยวกับความรู้และทักษะด้านการตลาดจำนวน 5 ข้อ	คำถามเกี่ยวกับความรู้และทักษะด้านการตลาดจำนวน 5 ข้อ
ความรู้และทักษะด้านการดำเนินงาน	คำถามเกี่ยวกับความรู้และทักษะด้านการดำเนินงานจำนวน 4 ข้อ	คำถามเกี่ยวกับความรู้และทักษะด้านการดำเนินงานจำนวน 4 ข้อ
ความพร้อมปรับตัวรับสถานการณ์ที่ไม่แน่นอน	คำถามเกี่ยวกับความพร้อมในการปรับตัวรับสถานการณ์ที่ไม่แน่นอนจำนวน 10 ข้อ	คำถามเกี่ยวกับความพร้อมในการปรับตัวรับสถานการณ์ที่ไม่แน่นอนจำนวน 10 ข้อ
การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์	การเข้าถึงและรับทราบข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อกิจการ	การเข้าถึงและรับทราบข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อกิจการ
มิติที่ 3: การดำเนินงานของกิจการ		
การจัดทำบัญชีและงบการเงิน	รูปแบบการจัดทำบัญชีและงบการเงิน	รูปแบบการจัดทำบัญชีและงบการเงิน
การปรับตัวเข้าสู่การทำธุรกิจออนไลน์	(1) การมีช่องทางให้ลูกค้าติดตามข้อมูลทางสังคมออนไลน์ต่างๆ และ (2) การรับชำระค่าสินค้าหรือบริการผ่านช่องทางออนไลน์ที่ทันสมัย	(1) การมีช่องทางให้ลูกค้าติดตามข้อมูลทางสังคมออนไลน์ต่างๆ และ (2) การรับชำระค่าสินค้าหรือบริการผ่านช่องทางออนไลน์ที่ทันสมัย
การทำการตลาดเชิงรุก	(1) ความถี่ในการนำเสนอสินค้าและบริการใหม่ๆ และ (2) ความถี่ในการจัดโปรโมชั่นหรือกิจกรรมส่งเสริมการขายใหม่ๆ	(1) ความถี่ในการนำเสนอสินค้าและบริการใหม่ๆ และ (2) ความถี่ในการจัดโปรโมชั่นหรือกิจกรรมส่งเสริมการขายใหม่ๆ
การรักษาฐานลูกค้าประจำ	ร้อยละของลูกค้าประจำต่อลูกค้าทั้งหมด	ร้อยละของลูกค้าประจำต่อลูกค้าทั้งหมด
มิติที่ 4: ผลประกอบการของกิจการ		
ความสามารถในการทำกำไร	อัตรากำไรสุทธิ (%)	อัตรากำไรสุทธิ (%)
การกระจายความเสี่ยงของกิจการ**	-	สัดส่วนรายได้อื่นๆ ที่ไม่ใช่ธุรกิจหลักของกิจการ (%) ประกอบด้วยรายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผลและรายได้อื่นๆ**
แนวโน้มของผลกำไร	(1) การเติบโตของกำไรในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา (2) การเปลี่ยนแปลงกำไรเมื่อเทียบกับ	(1) การเติบโตของกำไรในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา (2) การเปลี่ยนแปลงกำไรเมื่อเทียบกับ

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	
	ชุดที่ 1 (บุคคลธรรมดา)	ชุดที่ 2 (นิติบุคคล)
	ไตรมาสที่ผ่านมา และ (3) การเปลี่ยนแปลงกำไรเมื่อเทียบกับไตรมาสเดียวกันในปีที่ผ่านมา	ไตรมาสที่ผ่านมา และ (3) การเปลี่ยนแปลงกำไรเมื่อเทียบกับไตรมาสเดียวกันในปีที่ผ่านมา
สถานะทางการเงิน	(1) สภาพคล่องของกิจการ และ (2) ความสามารถในการชำระหนี้	(1) สภาพคล่องของกิจการ และ (2) ความสามารถในการชำระหนี้
มุมมองต่อผลการดำเนินงานปัจจุบัน	มุมมองที่มีต่อผลการดำเนินงานในปัจจุบัน	มุมมองที่มีต่อผลการดำเนินงานในปัจจุบัน

- จากการคำนวณดัชนีชี้วัดชุดที่ 1 สำหรับวิสาหกิจขนาดย่อยและขนาดย่อมที่เป็นบุคคลธรรมดา พบว่าวิสาหกิจส่วนใหญ่กว่าร้อยละ 83 มีศักยภาพและโอกาสในการเติบโตในระดับต่ำ โดยมีค่าเฉลี่ยของดัชนีศักยภาพและโอกาสในการเติบโตเท่ากับ 0.4369 นอกจากนี้พบว่าวิสาหกิจที่เป็นบุคคลธรรมดามีปัญหาทางด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการมากที่สุด และมีความพร้อมทางด้านการดำเนินงานของกิจการมากที่สุด
- เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบระหว่างวิสาหกิจขนาดย่อยและขนาดย่อม (ที่เป็นบุคคลธรรมดา) พบว่าวิสาหกิจขนาดย่อมมีศักยภาพและโอกาสในการเติบโตเหนือกว่าวิสาหกิจขนาดย่อยอย่างเห็นได้ชัด กล่าวคือ วิสาหกิจขนาดย่อยกว่าร้อยละ 86 มีศักยภาพและโอกาสในการเติบโตในระดับต่ำ โดยมีค่าเฉลี่ยของดัชนีศักยภาพและโอกาสในการเติบโตเท่ากับ 0.4256 ในขณะที่วิสาหกิจขนาดย่อมประมาณร้อยละ 58 มีศักยภาพและโอกาสในการเติบโตในระดับต่ำ และร้อยละ 32.35 8.82 และ 0.98 มีศักยภาพและโอกาสในการเติบโตในระดับปานกลาง สูง และสูงมาก ตามลำดับ โดยมีค่าเฉลี่ยของดัชนีศักยภาพและโอกาสในการเติบโตเท่ากับ 0.5314
- จากการคำนวณดัชนีชี้วัดชุดที่ 2 สำหรับวิสาหกิจขนาดย่อยและขนาดย่อมที่เป็นนิติบุคคล พบว่ามีวิสาหกิจเพียงร้อยละ 60 ที่มีศักยภาพและโอกาสในการเติบโตในระดับต่ำ และมีร้อยละ 40 ที่มีศักยภาพและโอกาสในการเติบโตในระดับปานกลางขึ้นไป โดยมีค่าเฉลี่ยของดัชนีศักยภาพและโอกาสในการเติบโตสูงกว่ากรณีวิสาหกิจที่เป็นบุคคลธรรมดา โดยมีค่าเท่ากับ 0.5459 นอกจากนี้พบว่าวิสาหกิจที่เป็นนิติบุคคลมีปัญหาทางด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการมากที่สุด และมีความพร้อมทางด้านการดำเนินงานของกิจการมากที่สุด
- เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบระหว่างวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ที่เป็นนิติบุคคล) พบว่าวิสาหกิจขนาดกลางทุกราย (มีเพียง 2 ราย) มีศักยภาพและโอกาสในการเติบโตในระดับต่ำ โดยมีค่าเฉลี่ยของดัชนีศักยภาพและโอกาสในการเติบโตเท่ากับ 0.4535 ในขณะที่วิสาหกิจขนาดย่อมมีศักยภาพและโอกาสในการเติบโตสูงกว่าวิสาหกิจขนาดกลางอย่างชัดเจน โดยมีค่าเฉลี่ยของดัชนีศักยภาพและโอกาสในการเติบโตเท่ากับ 0.6158 มีวิสาหกิจขนาดย่อมประมาณร้อยละ 58

มีศักยภาพและโอกาสในการเติบโตในระดับต่ำ และร้อยละ 31.11 และ 11.11 มีศักยภาพและโอกาสในการเติบโตในระดับปานกลาง และสูง ตามลำดับ

8. เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบระหว่างวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เป็นบุคคลธรรมดาและนิติบุคคล จะเห็นได้ว่าวิสาหกิจที่เป็นนิติบุคคลมีความพร้อมในด้านปัจจัยพื้นฐานของกิจการ คุณลักษณะของผู้ประกอบการ และการดำเนินงานของกิจการเหนือกว่าอย่างชัดเจน อย่างไรก็ตาม วิสาหกิจที่เป็นนิติบุคคลกลับมีผลประกอบการใกล้เคียงกับวิสาหกิจที่เป็นบุคคลธรรมดา ทั้งนี้ เป็นผลมาจากการวิสาหกิจที่เป็นนิติบุคคลมีตัวชี้วัดการกระจายความเสี่ยงของกิจการ (ในขณะที่วิสาหกิจที่เป็นบุคคลธรรมดาไม่มีตัวชี้วัดดังกล่าว) ซึ่งปัจจุบันวิสาหกิจที่เป็นนิติบุคคลยังไม่มี การกระจายความเสี่ยงของกิจการ โดยการสร้างรายได้จากแหล่งอื่นๆ ที่มีใช้สินค้าและบริการหลักของกิจการแต่อย่างใด

ดัชนี	วิสาหกิจที่เป็นบุคคลธรรมดา (ดัชนีชุดที่ 1)			วิสาหกิจที่เป็นนิติบุคคล (ดัชนีชุดที่ 2)		
	ขนาดย่อย	ขนาดย่อม (บุคคล ธรรมดา)	ทั้งหมด	ขนาดย่อม (นิติบุคคล)	ขนาดกลาง	ทั้งหมด
ดัชนีปัจจัยพื้นฐานของ กิจการ	0.4219	0.5518	0.4358	0.6879	0.4167	0.6066
ดัชนีคุณลักษณะของ ผู้ประกอบการ	0.3049	0.3996	0.3150	0.4714	0.4865	0.4104
ดัชนีการดำเนินงานของ กิจการ	0.5374	0.6809	0.5527	0.7956	0.6813	0.7202
ดัชนีผลประกอบการของ กิจการ	0.4382	0.4934	0.4441	0.5083	0.2294	0.4465
ดัชนีศักยภาพและโอกาส ในการเติบโต	0.4256	0.5314	0.4369	0.6158	0.4535	0.5459

ระดับศักยภาพ และ โอกาสในการ เติบโต	วิสาหกิจที่เป็นบุคคลธรรมดา (ดัชนีชุดที่ 1)						วิสาหกิจที่เป็นนิติบุคคล (ดัชนีชุดที่ 2)					
	ขนาดย่อย		ขนาดย่อม (บุคคลธรรมดา)		ทั้งหมด		ขนาดย่อม (นิติบุคคล)		ขนาดกลาง		ทั้งหมด	
	ราย	%	ราย	%	ราย	%	ราย	%	ราย	%	ราย	%
ระดับสูงมาก	0	0.00	1	0.98	1	0.10	0	0.00	0	0.00	0	0.00
ระดับสูง	7	0.82	9	8.83	16	1.68	5	11.11	0	0.00	5	10.64
ระดับปานกลาง	111	13.04	33	32.35	144	15.11	14	31.11	0	0.00	14	29.79
ระดับต่ำ	733	86.14	59	57.84	792	83.11	26	57.78	2	100	28	59.57
รวมทั้งหมด	851	100	102	100	953	100	45	100	2	100	47	100

อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาศักยภาพและโอกาสในการเติบโตในภาพรวม จะเห็นว่าวิสาหกิจที่เป็นนิติบุคคลมีศักยภาพและโอกาสในการเติบโตเหนือกว่าวิสาหกิจที่เป็นบุคคลธรรมดา เนื่องจากมีความพร้อมด้านปัจจัยพื้นฐานของกิจการ คุณลักษณะของผู้ประกอบการ และการดำเนินงานของกิจการเหนือกว่าเป็นอย่างมาก ทำให้มีศักยภาพและโอกาสในการเติบโตในภาพรวมเหนือกว่า ซึ่งจะเป็นแรงผลักดันให้กิจการเติบโตได้อย่างรวดเร็วหากผู้ประกอบการวิสาหกิจที่เป็นนิติบุคคลปรับปรุงการดำเนินงานให้สอดคล้องกับแต่ละมิติของดัชนีศักยภาพและโอกาสในการเติบโต

1. ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ประกอบการกลุ่มตัวอย่าง

จากการสำรวจข้อมูลจากผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลาง ขนาดย่อม และขนาดย่อย จำนวน 1,004 คน พบว่าผู้ประกอบการส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง โดยมีสัดส่วนร้อยละ 69.49 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด เมื่อพิจารณาระดับการศึกษาของผู้ประกอบการ พบว่าส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี โดยมีสัดส่วนร้อยละ 36.19 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ตามมาด้วยระดับมัธยมศึกษา/ปวช. ซึ่งมีสัดส่วนร้อยละ 29.91 และพบว่ามีผู้ประกอบการที่มีการศึกษาในระดับอนุปริญญา/ปวส. คิดเป็นร้อยละ 24.33 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด เมื่อพิจารณาภาคการผลิต พบว่าวิสาหกิจส่วนใหญ่อยู่ในภาคการค้าส่งค้าปลีก คิดเป็นร้อยละ 47.71 ตามมาด้วยภาคการบริการ ซึ่งมีสัดส่วนร้อยละ 43.63 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

เมื่อพิจารณาประเภทของธุรกิจ พบว่าวิสาหกิจส่วนใหญ่ไม่ได้อยู่ในรูปของนิติบุคคล คิดเป็นร้อยละ 95.30 ของทั้งหมด โดยแบ่งเป็นวิสาหกิจที่เป็นบุคคลธรรมดา ร้อยละ 88.99 วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 0.40 และห้างหุ้นส่วนสามัญ ร้อยละ 5.91 และมีเพียงร้อยละ 4.70 ที่เป็นนิติบุคคล โดยแบ่งเป็นวิสาหกิจที่เป็นห้างหุ้นส่วนจำกัดร้อยละ 3.00 และเป็นบริษัทจำกัดร้อยละ 1.70 และเมื่อพิจารณาจากขนาดของวิสาหกิจ พบว่ากลุ่มตัวอย่างเกือบทั้งหมดเป็นวิสาหกิจขนาดย่อย คิดเป็นร้อยละ 88.05 และมีวิสาหกิจขนาดย่อมและขนาดกลางคิดเป็นร้อยละ 11.75 และ 0.20 ตามลำดับ

ตารางที่ 1: สถิติเบื้องต้นของผู้ประกอบการกลุ่มตัวอย่าง

ตัวแปร	กลุ่มย่อย	ร้อยละ
เพศ	ชาย	30.51
	หญิง	69.49
ระดับการศึกษา	ต่ำกว่ามัธยมศึกษา	8.77
	มัธยมศึกษา / ปวช.	29.91
	อนุปริญญา / ปวส.	24.33
	ปริญญาตรี	36.19
	ปริญญาโท	0.80
	ปริญญาเอก	0.00
ภาคการผลิต	การค้าส่งค้าปลีก	47.71
	การบริการ	43.63
	การผลิต	7.47
	การผลิตสินค้าเกษตรแปรรูป	1.20
รูปแบบกิจการ	บุคคลธรรมดา	88.99
	วิสาหกิจชุมชน	0.40
	ห้างหุ้นส่วนสามัญ	5.91
	ห้างหุ้นส่วนจำกัด	3.00
	บริษัทจำกัด	1.70
ประเภทของธุรกิจ	บุคคลธรรมดา	95.30
	นิติบุคคล	4.70
ขนาดของวิสาหกิจ	วิสาหกิจขนาดย่อย	88.05
	วิสาหกิจขนาดย่อม	11.75
	วิสาหกิจขนาดกลาง	0.20
รวมทั้งหมด		100.00

จากการวิเคราะห์ค่าสถิติอายุของผู้ประกอบการและอายุของกิจการ โดยพบว่าผู้ประกอบการโดยเฉลี่ยมีอายุเท่ากับ 42.87 ปี มีค่ามัธยฐานเท่ากับ 42 ปี โดยผู้ประกอบการที่อายุมากที่สุด มีอายุ 72 ปี สำหรับอายุของกิจการ พบว่ากิจการโดยเฉลี่ยมีอายุเท่ากับ 10.18 ปี มีค่ามัธยฐานเท่ากับ 8 ปี และกิจการที่มีอายุมากที่สุด มีอายุเท่ากับ 70 ปี โดยเป็นกิจการที่ผู้ประกอบการรับสืบทอดธุรกิจ

ตารางที่ 2: สถิติอายุของผู้ประกอบการและอายุของกิจการ

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	มัธยฐาน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าสูงสุด	ค่าต่ำสุด
อายุของผู้ประกอบการ (ปี)	42.87	42.00	9.23	72.00	19.00
อายุของกิจการ (ปี)	10.18	8.00	8.18	70.00	1.00

2. ข้อมูลปัจจัยพื้นฐานของกิจการกลุ่มตัวอย่าง

จากการสำรวจพบว่ามียุทธศาสตร์จำนวนไม่น้อยที่มีปัญหาเงินกู้ยืมในระบบ ทั้งนี้ ผู้ประกอบการร้อยละ 23.68 ของจำนวนทั้งหมด รายงานว่ามีเงินกู้ยืมในระบบ โดยมีผู้ประกอบการร้อยละ 75.32 ของจำนวนทั้งหมดที่ไม่มีปัญหาเงินกู้ยืมในระบบ สถิติดังกล่าวสะท้อนว่าสถานการณ์โรค COVID-19 ได้ส่งผลกระทบต่อทางการเงินแก่ผู้ประกอบการเป็นอย่างมาก ในขณะที่ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาไม่สามารถเข้าถึงเงินกู้จากสถาบันการเงินในระบบได้ จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้ต้องพึ่งพาเงินกู้ยืมในระบบมากยิ่งขึ้น

ตารางที่ 3: สถิติของกิจการที่มีเงินกู้ยืมในระบบ

ตัวแปร	กลุ่มย่อย	ร้อยละ
การมีเงินกู้ยืมในระบบ	ไม่มีเงินกู้ยืมในระบบ	76.32
	มีเงินกู้ยืมในระบบ	23.68
รวมทั้งหมด		100.00

จากการวิเคราะห์ข้อมูลทุนสำรองของกิจการโดยพิจารณาจากจำนวนวันที่กิจการสามารถดำเนินการอยู่ได้หากไม่มีเงินสดรับเข้ามา พบว่าโดยเฉลี่ยแล้วกิจการสามารถดำเนินการได้ประมาณ 75.50 วัน หากไม่มีเงินสดรับเข้ามา อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาจากค่ามัธยฐาน จะพบว่ากิจการโดยส่วนใหญ่สามารถดำเนินการอยู่ได้เพียง 30 วันเท่านั้น หากไม่มีเงินสดรับเข้ามา สะท้อนให้เห็นว่ากิจการที่มีเงินทุนสำรองเพียงพอมียุทธศาสตร์ไม่มากนัก ซึ่งสอดคล้องกับข้อค้นพบเรื่องการมีเงินกู้ยืมของระบบข้างต้น

ตารางที่ 4: สถิติเงินทุนสำรองของกิจการ

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	มัธยฐาน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าสูงสุด	ค่าต่ำสุด
ทุนสำรองของกิจการ (วัน)	75.50	30.00	103.04	365.00	0.00

เมื่อพิจารณาด้านปัจจัยการผลิตที่จำเป็นสำหรับการยกระดับความได้เปรียบในการแข่งขัน พบว่ากิจการส่วนใหญ่ยังขาดความพร้อมของปัจจัยการผลิตที่จำเป็นในทุกๆ ด้าน โดยมีกิจการจํานวนน้อยมากที่รายงานว่ามีความพร้อมในด้านบุคลากรที่มีทักษะด้านการตลาดและการตลาดดิจิทัล บุคลากรที่มีทักษะด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม บริการสนับสนุนต่างๆ ที่จำเป็นกับการทำธุรกิจ พันธมิตรและเครือข่ายที่พร้อมสนับสนุนการทำธุรกิจ และงบประมาณสำหรับการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ โดยมีสัดส่วนเพียงร้อยละ 6.27 7.07 9.16 5.18 และ 8.57 ตามลำดับ ทั้งนี้ ปัจจัยการผลิตที่ผู้ประกอบการมีปัญหาน้อยที่สุด คือ วัตถุดิบและปัจจัยการผลิตต่างๆ ที่จำเป็น โดยมีผู้ประกอบการร้อยละ 34.86 และ 18.73 ที่รายงานว่ามีแต่ไม่เพียงพอและมีพร้อม ตามลำดับ

ตารางที่ 5: ร้อยละของกิจการจำแนกตามระดับความพร้อมด้านปัจจัยการผลิตที่จำเป็น

ปัจจัย	ไม่มีเลย	มีแต่ไม่เพียงพอ	มีพร้อม
1) บุคลากรที่มีทักษะด้านการตลาดและการตลาดดิจิทัล	64.14	29.58	6.27
2) บุคลากรที่มีทักษะด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม	65.94	26.99	7.07
3) วัตถุดิบและปัจจัยการผลิตต่างๆ ที่จำเป็น	46.41	34.86	18.73
4) บริการสนับสนุนต่างๆ ที่จำเป็นกับการทำธุรกิจ	60.06	30.78	9.16
5) พันธมิตรและเครือข่ายที่พร้อมสนับสนุนการทำธุรกิจ	70.22	24.60	5.18
6) งบประมาณสำหรับการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์	69.62	21.81	8.57

3. ข้อมูลคุณลักษณะของผู้ประกอบการกลุ่มตัวอย่าง

จากการพิจารณาระดับความรู้และทักษะของผู้ประกอบการในด้านการเงินและกฎหมาย พบว่าส่วนใหญ่มีความรู้ในระดับที่สามารถดำเนินการได้บ้างแต่ต้องขอคำแนะนำเป็นส่วนใหญ่ ในด้านการจัดทำบัญชีและงบการเงินและนโยบายต่างๆ ของภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับกิจการ ในขณะที่ส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในด้านการจัดทำรายงานและยื่นแบบภาษีอากรที่เกี่ยวข้องกับกิจการ การบริหารและวางแผนภาษีอากร การบริหารเงินลงทุน เช่น หลักทรัพย์ อสังหาริมทรัพย์ ฯลฯ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งและดำเนินธุรกิจ และกฎหมายเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา ข้อค้นพบดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าผู้ประกอบการวิสาหกิจ

ขนาดกลางและขนาดย่อมส่วนใหญ่ยังขาดความรู้และทักษะทางด้านการเงินและกฎหมาย ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งต่อการสร้างเติบโตที่มั่นคงและยั่งยืนของกิจการ

ตารางที่ 6: ร้อยละของผู้ประกอบการจำแนกตามระดับความรู้และทักษะในด้านการเงินและกฎหมาย

ประเด็น	ไม่มี ความรู้	ต้อง ปรับปรุง	พอใช้	ดี	ดีเยี่ยม
1) การจัดทำบัญชีและงบการเงิน	28.29	49.80	19.82	1.49	0.60
2) การจัดทำรายงานและยื่นแบบภาษีอากร ที่เกี่ยวข้องกับกิจการ	43.23	36.65	17.53	2.09	0.50
3) การบริหารและวางแผนภาษีอากร	49.70	31.77	16.53	1.29	0.70
4) การบริหารเงินลงทุน เช่น หลักทรัพย์ อสังหาริมทรัพย์ ฯลฯ	57.57	27.19	12.75	1.59	0.90
5) กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งและ ดำเนินธุรกิจ	45.22	37.55	14.24	2.49	0.50
6) กฎหมายเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา	46.12	37.95	13.65	1.79	0.50
7) นโยบายต่างๆ ของภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับ กิจการ	38.75	40.94	17.63	1.69	1.00

หมายเหตุ:

ไม่มีความรู้ หมายถึง ไม่มีความรู้ในเรื่องนั้นเลย

ต้องปรับปรุง หมายถึง มีความรู้ในระดับที่สามารถดำเนินการเรื่องนั้นได้บ้าง แต่ต้องขอคำแนะนำเป็นส่วนใหญ่

พอใช้ หมายถึง มีความรู้ในระดับที่สามารถดำเนินการเรื่องนั้นด้วยตัวเองได้อย่างถูกต้อง

ดี หมายถึง มีความรู้ในระดับที่สามารถถ่ายทอด และ/หรือให้คำแนะนำคนอื่นได้อย่างถูกต้อง

ดีเยี่ยม หมายถึง มีความรู้ในระดับที่สามารถนำความรู้นั้นไปต่อยอด หรือบูรณาการกับความรู้ด้านอื่นได้

เมื่อพิจารณาความรู้และทักษะของผู้ประกอบการในด้านการตลาด พบว่าผู้ประกอบการส่วนใหญ่มองว่าตนเองมีความรู้และทักษะในระดับพอใช้ ซึ่งหมายถึง มีความรู้ในระดับที่สามารถดำเนินการเรื่องนั้นด้วยตัวเองได้อย่างถูกต้อง ในด้านการทำการตลาดดิจิทัลผ่านสื่อออนไลน์และโซเชียลมีเดียและการรับชำระเงินผ่านระบบดิจิทัลและช่องทางสมัยใหม่ และมองว่ายังต้องปรับความรู้และทักษะในด้านการวิเคราะห์ตลาดและผู้บริโภคและการวางแผนการตลาดและการส่งเสริมการขาย เนื่องจากยังมีความรู้ในระดับที่สามารถดำเนินการได้บ้างแต่ต้องขอคำแนะนำเป็นส่วนใหญ่ ทั้งนี้ ผู้ประกอบการส่วนใหญ่รายงานว่ายังไม่มีความรู้และทักษะทางด้านการสร้าง Online Content เพื่อการทำการตลาดดิจิทัลแต่อย่างใด

ตารางที่ 7: ร้อยละของผู้ประกอบการจำแนกตามระดับความรู้และทักษะในด้านการตลาด

ประเด็น	ไม่มี ความรู้	ต้อง ปรับปรุง	พอใช้	ดี	ดีเยี่ยม
1) การวิเคราะห์ตลาดและผู้บริโภค	29.58	40.34	26.10	2.99	1.00
2) การวางแผนการตลาดและการส่งเสริมการขาย	21.41	43.43	31.57	2.69	0.90
3) การทำการตลาดดิจิทัลผ่านสื่อออนไลน์และโซเชียลมีเดีย	22.61	33.47	39.24	4.08	0.60
4) การสร้าง Online Content เพื่อทำการตลาดดิจิทัล	33.67	28.78	31.37	5.58	0.60
5) การรับชำระเงินผ่านระบบดิจิทัลและช่องทางสมัยใหม่	10.66	29.68	48.61	9.96	1.10

เมื่อพิจารณาความรู้และทักษะของผู้ประกอบการทางด้านการดำเนินงาน พบว่าผู้ประกอบการส่วนใหญ่มองว่าตนเองมีความรู้และทักษะในระดับพอใช้ ซึ่งหมายถึง มีความรู้ในระดับที่สามารถดำเนินการเรื่องนั้นด้วยตัวเองได้อย่างถูกต้อง ในด้านการพัฒนาสินค้าและบริการใหม่และด้านมาตรฐานคุณภาพสินค้าและบริการ และมองว่ายังต้องปรับความรู้และทักษะในด้านการจัดหาเงินทุนและการเข้าถึงแหล่งเงินทุนและการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อการบริหารกิจการ เนื่องจากยังมีความรู้ในระดับที่สามารถดำเนินการได้บ้างแต่ต้องขอคำแนะนำเป็นส่วนใหญ่

ตารางที่ 8: ร้อยละของผู้ประกอบการจำแนกตามระดับความรู้และทักษะในด้านการดำเนินงาน

ประเด็น	ไม่มี ความรู้	ต้อง ปรับปรุง	พอใช้	ดี	ดีเยี่ยม
1) การพัฒนาสินค้าและบริการใหม่ๆ	18.92	35.76	37.05	6.57	1.69
2) การจัดหาเงินทุนและการเข้าถึงแหล่งเงินทุน	18.53	50.50	25.10	5.08	0.80
3) มาตรฐานคุณภาพสินค้าและบริการ	21.41	34.36	36.85	5.48	1.89
4) การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อการบริหารกิจการ	33.86	40.04	19.72	4.88	1.49

เมื่อพิจารณาระดับความพร้อมของผู้ประกอบการในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้น พบว่าผู้ประกอบการส่วนใหญ่ยังไม่พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในเกือบทุกสถานการณ์ สะท้อนให้เห็นว่าผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมส่วนใหญ่ยังขาดความยืดหยุ่นในการปรับตัว ซึ่งถือเป็นอุปสรรคในการสร้างการเติบโตให้แก่กิจการในยุคที่การเปลี่ยนแปลงต่างๆ เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในลักษณะ Disruption ซึ่งล้วนส่งผลกระทบต่อผลประกอบการของกิจการ อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาสถานการณ์ที่ผู้ประกอบการพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงมากที่สุด 5 อันดับแรก พบว่าอันดับที่ 1 ได้แก่ ความสะดวกสบายของออนไลน์ของผู้บริโภค ตามมาด้วยสถานการณ์ลูกค้าต่างชาติที่ลดลงอย่างมาก กำลังซื้อของผู้บริโภคในประเทศลดลง โรคระบาดใหม่ ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต และความผันผวนของค่าเงิน เศรษฐกิจ และการเมือง ตามลำดับ

ตารางที่ 9: ร้อยละของผู้ประกอบการจำแนกตามระดับของความพร้อมในการรับการเปลี่ยนแปลง

ลักษณะการเปลี่ยนแปลง	ไม่พร้อมเลย	ไม่พร้อม	ค่อนข้างพร้อม	พร้อม	พร้อมมาก
1) โรคระบาดใหม่ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต	13.75	28.09	31.67	15.64	10.86
2) ลูกค้าต่างชาติที่ลดลงอย่างมาก	12.95	31.77	28.49	16.43	10.36
3) กำลังซื้อของผู้บริโภคในประเทศลดลง	11.85	33.67	27.79	16.73	9.96
4) ความสะดวกสบายของออนไลน์ของผู้บริโภค	13.94	25.70	25.50	18.92	15.94
5) ความผันผวนของค่าเงิน เศรษฐกิจ และการเมือง	15.04	32.37	28.78	12.35	11.45
6) การเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศและสภาพแวดล้อม	22.61	37.45	21.12	13.25	5.58
7) การถูกทดแทนแรงงานโดยเครื่องจักรและปัญญาประดิษฐ์	25.30	41.04	19.82	8.57	5.28
8) ค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำที่สูงขึ้น	14.74	42.63	29.08	9.16	4.38
9) การย้ายออกจากประเทศไทยของกิจการต่างชาติ	27.39	38.94	18.63	9.06	5.98
10) การเปลี่ยนแปลงของนวัตกรรมและเทคโนโลยี (Disruptive Technology) ที่ส่งผลกระทบต่อการค้าเงินธุรกิจ	28.29	42.73	17.23	6.67	5.08

สำหรับด้านการรับรู้ข่าวสารที่เป็นประโยชน์ พบว่าผู้ประกอบการส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 39.82 ของจำนวนทั้งหมด รายงานว่าสามารถเข้าถึงหรือรับรู้ข่าวสารที่เกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์ได้น้อยมาก ในขณะที่ร้อยละ 24.45 รายงานว่าไม่เคยเข้าถึงหรือรับรู้ข่าวสารใดๆ ที่เกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์กับกิจการ โดยผู้ประกอบการที่สามารถเข้าถึงหรือรับรู้ข่าวสารได้โดยตลอดมีเพียงร้อยละ 7.39 ของจำนวนทั้งหมดเท่านั้น

ตารางที่ 10: สถิติการรับรู้ข่าวสารที่เป็นประโยชน์ของผู้ประกอบการ

ตัวแปร	กลุ่มย่อย	ร้อยละ
การรับรู้ข่าวสารที่เป็นประโยชน์	สามารถเข้าถึง/รับรู้ได้โดยตลอด	7.39
	สามารถเข้าถึง/รับรู้ได้บ้าง เป็นครั้งคราว	28.34
	สามารถเข้าถึง/รับรู้ได้น้อยมาก	39.82
	ไม่เคยเข้าถึง/รับรู้	24.45
รวมทั้งหมด		100.00

4. ข้อมูลการดำเนินงานของกิจการกลุ่มตัวอย่าง

เมื่อพิจารณารูปแบบในการจัดทำบัญชีและงบการเงิน พบว่าวิสาหกิจส่วนใหญ่มีการทำบัญชีเฉพาะรับ-จ่าย เพื่อให้ทราบยอดขายและกำไร-ขาดทุน เป็นหลัก โดยคิดเป็นร้อยละ 36.63 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ในขณะที่อีกร้อยละ 25.45 มีการจดบันทึกซื้อ-ขาย แต่ไม่อยู่ในรูปแบบบัญชี ลักษณะดังกล่าวถือเป็นอุปสรรคสำคัญที่ทำให้ผู้ประกอบการไม่สามารถเข้าถึงเงินกู้จากสถาบันการเงินในระบบได้ และทำให้เกิดปัญหาเงินกู้นอกระบบตามมา ทั้งนี้ พบว่ามีผู้ประกอบการเพียงร้อยละ 3.89 ที่มีการจัดทำบัญชี ตามมาตรฐานบัญชี และ/หรือจัดทำโดยนักบัญชี และร้อยละ 10.58 ที่มีการจัดทำบัญชี แต่ไม่เป็นไปตามมาตรฐานบัญชี และ/หรือทำตามความเข้าใจและความต้องการใช้งาน อย่างไรก็ตาม พบว่ามีผู้ประกอบการมากถึงร้อยละ 23.45 ไม่มีการจดยรายการอย่างเป็นกิจลักษณะ ถือเป็นจุดอ่อนที่สำคัญของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศไทย

เมื่อพิจารณากระบวนการในการทำการตลาด จะพบว่าผู้ประกอบการส่วนใหญ่ยังไม่ได้ดำเนินการตลาดในเชิงรุกมากเท่าที่ควร โดยได้พบว่าผู้ประกอบการส่วนใหญ่กว่าร้อยละ 42.13 และ 41.14 ไม่ได้มีการจัดโปรโมชั่นหรือกิจกรรมส่งเสริมการขายใหม่หรือนำเสนอผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ ตามลำดับ ในรอบ 1 ปี แต่อย่างไรก็ตาม พบว่าผู้ประกอบการที่มีการจัดโปรโมชั่นหรือกิจกรรมส่งเสริมการขายใหม่ 1 ครั้งต่อไตรมาสหรือถี่กว่านั้น มีสัดส่วนร้อยละ 21.02 และผู้ประกอบการที่มีการนำเสนอผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ 1 ครั้งต่อไตรมาสหรือถี่กว่านั้น มีสัดส่วนร้อยละ 27.29 อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาพบว่าผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมส่วนใหญ่มีการปรับตัวเข้าสู่การทำธุรกิจผ่านระบบออนไลน์ กล่าวคือ ผู้ประกอบการส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 59.56 มีช่องทางในการให้ลูกค้าสามารถติดตามข้อมูลผ่านออนไลน์/โซเชียลมีเดีย และร้อยละ 91.83 รับชำระเงินผ่านระบบออนไลน์/โมบาย

ตารางที่ 11: สถิติการดำเนินงานของกิจการกลุ่มตัวอย่าง

ตัวแปร	กลุ่มย่อย	ร้อยละ
การจัดทำบัญชีและงบการเงิน	มีการจัดทำบัญชี ตามมาตรฐานบัญชี / จัดทำโดยนักบัญชี	3.89
	มีการจัดทำบัญชี แต่ไม่เป็นไปตามมาตรฐานบัญชี / ทำตามความเข้าใจและความต้องการใช้งาน	10.58
	มีการทำบัญชีเฉพาะรับ-จ่าย เพื่อให้ทราบยอดขายและกำไร-ขาดทุน เป็นหลัก	36.63
	มีการจดบันทึกซื้อ-ขาย แต่ไม่อยู่ในรูปแบบบัญชี	25.45
	ไม่มีการจดยกรายการอย่างเป็นทางการเป็นกิจลักษณะ	23.45
ความถี่ในการจัดโปรโมชันหรือกิจกรรมส่งเสริมการขายใหม่	อย่างน้อย 1 ครั้งต่อเดือน	4.98
	อย่างน้อย 1 ครั้งต่อไตรมาส	16.04
	อย่างน้อย 1 ครั้งต่อครึ่งปี	17.53
	อย่างน้อย 1 ครั้งต่อปี	19.32
	ไม่มีเลย	42.13
ความถี่ในการนำเสนอผลิตภัณฑ์ใหม่	อย่างน้อย 1 ครั้งต่อเดือน	6.37
	อย่างน้อย 1 ครั้งต่อไตรมาส	20.92
	อย่างน้อย 1 ครั้งต่อครึ่งปี	15.24
	อย่างน้อย 1 ครั้งต่อปี	16.33
	ไม่มีเลย	41.14
การมีช่องทางให้ลูกค้าติดตามผ่านออนไลน์/โซเชียลมีเดีย	มีช่องทางในการให้ลูกค้าสามารถติดตามข้อมูลผ่านออนไลน์/โซเชียลมีเดีย	59.56
	ไม่มีช่องทางในการให้ลูกค้าสามารถติดตามข้อมูลผ่านออนไลน์/โซเชียลมีเดีย	40.44
การรับชำระเงินผ่านระบบออนไลน์	รับชำระเงินผ่านระบบออนไลน์/โมบาย	91.83
	ไม่รับชำระเงินผ่านระบบออนไลน์/โมบาย	8.17
รวมทั้งหมด		100.00

จากการวิเคราะห์สถิติสัดส่วนลูกค้าประจำของกิจการกลุ่มตัวอย่าง พบว่าสัดส่วนลูกค้าประจำโดยเฉลี่ยมีค่าเท่ากับร้อยละ 50.94 ของจำนวนลูกค้าทั้งหมด มีค่ามัธยฐานเท่ากับร้อยละ 60 ของจำนวนลูกค้าทั้งหมด และเมื่อพิจารณาจำแนกตามกลุ่มของวิสาหกิจ ซึ่งแบ่งเป็นวิสาหกิจที่เป็นบุคคลธรรมดาและนิติบุคคล พบว่าวิสาหกิจที่เป็นบุคคลธรรมดา (ครอบคลุมวิสาหกิจขนาดย่อยและขนาดย่อมที่เป็นบุคคลธรรมดา)

มีสัดส่วนลูกค่าประจำโดยเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 50.80 ในขณะที่วิสาหกิจที่เป็นบุคคลนิติบุคคล (ครอบคลุมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เป็นนิติบุคคล) มีสัดส่วนลูกค่าประจำโดยเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 53.60

ตารางที่ 12: สถิติสัดส่วนลูกค่าประจำ (ร้อยละ) ของกิจการกลุ่มตัวอย่าง

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	มัธยฐาน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าสูงสุด	ค่าต่ำสุด
วิสาหกิจที่เป็นบุคคลธรรมดา	50.80	60.00	24.27	100.00	5.00
วิสาหกิจที่เป็นนิติบุคคล	53.60	60.00	22.26	80.00	0.00
วิสาหกิจทั้งหมด	50.94	60.00	23.21	100.00	5.00

5. ข้อมูลประกอบการของกิจการกลุ่มตัวอย่าง

จากการศึกษารายได้และอัตรากำไรสุทธิของกิจการกลุ่มตัวอย่าง พบว่าในปี พ.ศ. 2563 กิจการกลุ่มตัวอย่างมีรายได้เฉลี่ยเท่ากับ 970,134 บาท โดยมีอัตรากำไรสุทธิโดยเฉลี่ย เท่ากับร้อยละ 30.23 อย่างไรก็ตาม เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค COVID-19 ตลอดปี พ.ศ. 2564 คาดว่ารายได้เฉลี่ยของกิจการในปี พ.ศ. 2564 จะลดลงเหลือ 866,632 บาท และอัตรากำไรสุทธิจะลดลงเหลือร้อยละ 28.85 เมื่อพิจารณารายได้และอัตรากำไรสุทธิจำแนกตามประเภทของวิสาหกิจ พบว่าวิสาหกิจที่เป็นบุคคลธรรมดา (ครอบคลุมวิสาหกิจขนาดย่อมและวิสาหกิจขนาดย่อมที่เป็นบุคคลธรรมดา) มีรายได้เฉลี่ยในปี พ.ศ.2563 เท่ากับ 883,698 บาท โดยมีอัตรากำไรสุทธิโดยเฉลี่ย เท่ากับร้อยละ 30.19 อย่างไรก็ตาม และคาดว่ารายได้เฉลี่ยของกิจการในปี พ.ศ. 2564 จะลดลงเหลือ 767,388 บาท และอัตรากำไรสุทธิจะลดลงเหลือร้อยละ 28.84 สำหรับวิสาหกิจที่เป็นนิติบุคคล (ครอบคลุมวิสาหกิจขนาดย่อมที่เป็นนิติบุคคลและวิสาหกิจขนาดกลาง) พบว่ามีรายได้เฉลี่ยในปี พ.ศ. 2563 เท่ากับ 2,585,306 บาท โดยมีอัตรากำไรสุทธิโดยเฉลี่ย เท่ากับร้อยละ 30.92 อย่างไรก็ตาม และคาดว่ารายได้เฉลี่ยของกิจการในปี พ.ศ. 2564 จะลดลงเหลือ 2,721,131 บาท และอัตรากำไรสุทธิจะลดลงเหลือร้อยละ 28.94 สถิติดังกล่าวสะท้อนว่าวิสาหกิจที่เป็นบุคคลธรรมดาและวิสาหกิจที่เป็นนิติบุคคลได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรค COVID-19 ใกล้เคียงกัน

เมื่อพิจารณาเฉพาะผลการดำเนินงานในไตรมาสที่ 3 ปี พ.ศ. 2564 พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีอัตรากำไรสุทธิเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 23.92 โดยวิสาหกิจที่เป็นบุคคลธรรมดามีอัตรากำไรสุทธิเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 23.67 และวิสาหกิจที่เป็นนิติบุคคลมีอัตรากำไรสุทธิเฉลี่ยสูงกว่าเล็กน้อย เท่ากับร้อยละ 28.44 อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาสัดส่วนรายได้อื่นๆ ที่มีใช้สินค้าและบริการหลักของกิจการ พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยของสัดส่วนของรายได้อื่นๆ เท่ากับร้อยละ 2.40 โดยวิสาหกิจที่เป็นบุคคลธรรมดามีสัดส่วนรายได้อื่นๆ โดยเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 2.27 และวิสาหกิจที่เป็นนิติบุคคลมีสัดส่วนรายได้อื่นๆ โดยเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 4.71 อย่างไรก็ตาม สถิติดังกล่าวเกิดจากค่าที่ผิดปกติของวิสาหกิจรายหนึ่งที่มีรายได้อื่นๆ มากถึงร้อยละ 100 ซึ่งคาดว่าเป็น

เหตุการณ์ที่ผิดปกติ ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่าวิสาหกิจในประเทศไทยยังไม่ได้ให้ความสำคัญกับการกระจายความเสี่ยงของแหล่งรายได้มากนัก

ตารางที่ 13: สถิติรายได้และอัตรากำไรสุทธิของกิจการกลุ่มตัวอย่าง

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	มัธยฐาน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าสูงสุด	ค่าต่ำสุด
วิสาหกิจที่เป็นบุคคลธรรมดา					
รายได้กิจการปี 2563 (บาท)	883,698	600,000	1,269,570	18,000,000	15,500
รายได้กิจการปี 2564 (บาท)	767,388	550,000	1,136,260	18,000,000	8,000
อัตรากำไรสุทธิปี 2563 (%)	30.19	30.00	12.74	80.00	3.00
อัตรากำไรสุทธิปี 2564 (%)	28.84	30.00	12.76	80.00	2.00
อัตรากำไรสุทธิ ไตรมาสที่ 3 ปี 2564 (%)	23.67	20.00	13.54	70.00	0.00
สัดส่วนรายได้อื่นๆ ไตรมาสที่ 3 ปี 2564 (%)	2.27	0.00	9.25	100.00	0.00
วิสาหกิจที่เป็นนิติบุคคล					
รายได้กิจการปี 2563 (บาท)	2,585,306	1,200,000	3,801,029	20,000,000	120,000
รายได้กิจการปี 2564 (บาท)	2,721,131	1,131,700	4,521,043	21,000,000	120,000
อัตรากำไรสุทธิปี 2563 (%)	30.92	30.00	10.67	50.00	10.00
อัตรากำไรสุทธิปี 2564 (%)	28.94	30.00	11.00	60.00	10.00
อัตรากำไรสุทธิ ไตรมาสที่ 3 ปี 2564 (%)	28.44	30.00	15.19	90.00	0.00
สัดส่วนรายได้อื่นๆ ไตรมาสที่ 3 ปี 2564 (%)	4.71	0.00	16.17	100.00	0.00
วิสาหกิจทั้งหมด					
รายได้กิจการปี 2563 (บาท)	970,134	600,000	1,545,908	20,000,000	15,500
รายได้กิจการปี 2564 (บาท)	866,632	600,000	1,558,398	21,000,000	8,000
อัตรากำไรสุทธิปี 2563 (%)	30.23	30.00	12.64	80.00	3.00
อัตรากำไรสุทธิปี 2564 (%)	28.85	30.00	12.67	80.00	2.00
อัตรากำไรสุทธิ ไตรมาสที่ 3 ปี 2564 (%)	23.92	20.00	13.66	90.00	0.00
สัดส่วนรายได้อื่นๆ ไตรมาสที่ 3 ปี 2564 (%)	2.40	0.00	9.72	100.00	0.00

หมายเหตุ: รายได้และอัตรากำไรสุทธิในปี พ.ศ. 2564 เป็นการคาดประมาณโดยผู้ประกอบการ

เมื่อพิจารณาการเติบโตของผลกำไรตลอดช่วงเวลา 2 ปี (8 ไตรมาส) ที่ผ่านมา พบว่ากิจการส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 51.89 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด รายงานว่ามีผลกำไรไม่แน่นอน โดยมีการเพิ่มขึ้นในบางไตรมาส และลดลงในบางไตรมาส อย่างไรก็ตาม มีกิจการกว่าร้อยละ 43.13 ที่รายงานว่าผลกำไรลดลงต่อเนื่องทุกไตรมาสตลอดระยะเวลา 2 ปีที่ผ่านมา และเมื่อเปรียบเทียบผลกำไรของกิจการในไตรมาสที่ 3 ปี พ.ศ. 2564 กับผลกำไรในไตรมาสที่ 2 ปี พ.ศ. 2564 และผลกำไรในไตรมาสที่ 3 ปี พ.ศ. 2563 พบว่ากิจการส่วนใหญ่รายงานว่ามีผลกำไรลดลง คิดเป็นร้อยละ 52.19 และ 51.90 ตามลำดับ ผลการสำรวจการเปลี่ยนแปลงของผลกำไรดังกล่าวสะท้อนว่าวิสาหกิจส่วนใหญ่ในประเทศไทยประสบกับสถานการณ์ที่ยากลำบากจากสถานการณ์โรค COVID-19 ที่เกิดขึ้นตั้งแต่ต้นปี พ.ศ. 2563 ที่ผ่านมา

ผลประกอบการที่แย่งส่งผลกระทบต่อสภาพคล่องของกิจการ โดยพบว่ากิจการส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 59.08 รายงานว่าสภาพคล่องของกิจการในไตรมาสที่ 3 ปี พ.ศ. 2564 เปรียบเทียบกับไตรมาสที่ผ่านมาอยู่ในระดับปานกลาง ในขณะที่ผู้ประกอบการร้อยละ 32.04 รายงานว่าสภาพคล่องลดลงเมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาสที่ผ่านมา อย่างไรก็ตาม ยังมีสัญญาณเชิงบวกจากการที่ผู้ประกอบการร้อยละ 37.74 รายงานว่ายังสามารถชำระหนี้ได้โดยไม่มีปัญหาใดๆ ในขณะที่กิจการร้อยละ 53.12 รายงานว่ายังสามารถชำระได้ตามปกติ แต่มีความยากลำบากมากขึ้น

ตารางที่ 14: สถิติผลประกอบการของกิจการกลุ่มตัวอย่าง

ตัวแปร	กลุ่มย่อย	ร้อยละ
การเติบโตของกำไรในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา	เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกไตรมาส	0.30
	เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องบางไตรมาส แต่ไม่เคยลดลง	4.68
	ไม่แน่นอน บางไตรมาสเพิ่มขึ้น บางไตรมาสดลดลง	51.89
	ลดลงอย่างต่อเนื่องทุกไตรมาส	43.13
การเปลี่ยนแปลงกำไรเมื่อเทียบกับไตรมาสที่ผ่านมา	เพิ่มขึ้น	15.34
	ไม่เปลี่ยนแปลง	32.47
	ลดลง	52.19
การเปลี่ยนแปลงกำไรเมื่อเทียบกับไตรมาสเดียวกันในปีที่ผ่านมา	เพิ่มขึ้น	25.15
	ไม่เปลี่ยนแปลง	22.95
	ลดลง	51.90
สภาพคล่องในไตรมาสที่ผ่านมา	ดี	8.88
	ปานกลาง	59.08
	ไม่ดี	32.04
ความสามารถในการชำระหนี้	ชำระได้ตามปกติโดยไม่มีปัญหาใดๆ	37.74
	ชำระได้ตามปกติ แต่มีความยากลำบากมากขึ้น	53.12
	ไม่สามารถชำระได้ตามปกติ	9.14
รวมทั้งหมด		100.00

เมื่อถูกสอบถามเกี่ยวกับมุมมองที่มีต่อผลการดำเนินงานในปัจจุบัน พบว่าผู้ประกอบการส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 39.02 ของจำนวนทั้งหมด รู้สึกไม่พึงพอใจต่อผลการดำเนินงาน โดยมีความกังวลกับ ผลประกอบการและอนาคตของกิจการ และมีผู้ประกอบการร้อยละ 18.06 ที่รู้สึกไม่พึงพอใจเป็นอย่างมากต่อ ผลการดำเนินงาน โดยมีความกังวลเป็นอย่างมากกับผลประกอบการและอนาคตของกิจการ ทั้งนี้ มีผู้ประกอบการประมาณร้อยละ 18 ของจำนวนทั้งหมด ที่รู้สึกพึงพอใจและพึงพอใจมากกับผลการดำเนินงาน ในปัจจุบัน

ตารางที่ 15: ร้อยละของผู้ประกอบการตามมุมมองที่มีต่ออนาคตของกิจการ

ตัวแปร	กลุ่มย่อย	ร้อยละ
มุมมองต่อผลการดำเนินงานในปัจจุบัน	ไม่พึงพอใจเป็นอย่างมาก โดยมีความกังวลเป็นอย่างมากกับผลประกอบการและอนาคตของกิจการ	18.06
	ไม่พึงพอใจ โดยมีความกังวลเกี่ยวกับผลประกอบการและอนาคตของกิจการ	39.02
	ค่อนข้างพอใจ โดยเชื่อว่ากิจการจะดำเนินต่อไปได้ หากไม่มีปัจจัยลบเพิ่มเติม	24.85
	พึงพอใจ โดยเชื่อมั่นว่ากิจการจะดำเนินต่อไปได้เป็นอย่างดีในระยะยาว	15.97
	พึงพอใจเป็นอย่างมาก โดยเชื่อมั่นว่ากิจการสามารถจะเติบโตอย่างต่อเนื่อง	2.10
รวมทั้งหมด		100.00

ดัชนีศักยภาพและโอกาสในการเติบโตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

จากการคำนวณดัชนีศักยภาพและโอกาสในการเติบโตทั้ง 2 ชุด โดยชุดที่ 1 เป็นตัวชี้วัดสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เป็นบุคคลธรรมดา ซึ่งครอบคลุมผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดย่อมและขนาดย่อมที่มีขนาดเล็กและยังเป็นบุคคลธรรมดา และชุดที่ 2 เป็นตัวชี้วัดสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เป็นนิติบุคคล ซึ่งครอบคลุมผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดย่อมขนาดใหญ่ที่เป็นนิติบุคคลและวิสาหกิจขนาดกลาง มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ดัชนีชุดที่ 1: วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เป็นบุคคลธรรมดา

จากการคำนวณดัชนีปัจจัยพื้นฐานของกิจการ ดัชนีคุณลักษณะของผู้ประกอบการ ดัชนีการดำเนินงานของกิจการ ดัชนีผลประกอบการของกิจการ และดัชนีศักยภาพและโอกาสในการเติบโตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เป็นบุคคลธรรมดา ซึ่งครอบคลุมผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดย่อมและขนาดย่อมที่มีขนาดเล็กและยังเป็นบุคคลธรรมดา สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ดัชนีปัจจัยพื้นฐานของกิจการมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.4358
2. ดัชนีคุณลักษณะของผู้ประกอบการมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.3150
3. ดัชนีการดำเนินงานของกิจการมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.5527
4. ดัชนีผลประกอบการของกิจการมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.4441
5. ดัชนีศักยภาพและโอกาสในการเติบโตมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.4369
6. ค่าดัชนีย่อยทั้ง 4 มิติสะท้อนว่า ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เป็นบุคคลธรรมดามีปัญหาทางด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการมากที่สุด และมีความพร้อมทางด้าน การดำเนินงานของกิจการมากที่สุด
7. ดัชนีศักยภาพและโอกาสในการเติบโตสะท้อนว่า ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เป็นบุคคลธรรมดาส่วนใหญ่มีศักยภาพและโอกาสในการเติบโตในระดับต่ำเท่านั้น

ตารางที่ 16: สถิติดัชนีศักยภาพและโอกาสในการเติบโตของวิสาหกิจที่เป็นบุคคลธรรมดา

ดัชนี	ค่าเฉลี่ย	มัธยฐาน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าสูงสุด	ค่าต่ำสุด
ดัชนีปัจจัยพื้นฐานของกิจการ	0.4358	0.4333	0.2089	1.0000	0.0000
ดัชนีคุณลักษณะของผู้ประกอบการ	0.3150	0.2958	0.1399	0.9750	0.0000
ดัชนีการดำเนินงานของกิจการ	0.5527	0.5625	0.1761	1.0000	0.0500
ดัชนีผลประกอบการของกิจการ	0.4441	0.4375	0.1848	0.9722	0.0000
ดัชนีศักยภาพและโอกาสในการเติบโต	0.4369	0.4327	0.1175	0.8080	0.0385

จากการจัดกลุ่มกิจการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เป็นบุคคลธรรมดาตามระดับศักยภาพและโอกาสในการเติบโตตามเกณฑ์ของ HDI พบว่าวิสาหกิจส่วนใหญ่มีศักยภาพและโอกาสในการเติบโตในระดับต่ำ โดยมีสัดส่วนร้อยละ 83.11 โดยมีวิสาหกิจร้อยละ 15.11 ที่มีศักยภาพและโอกาสในการเติบโตในระดับปานกลาง ในขณะที่มีวิสาหกิจเพียงร้อยละ 1.68 และ 0.10 ที่มีศักยภาพและโอกาสในการเติบโตในระดับสูงและสูงมาก ตามลำดับ

ตารางที่ 17: จำนวนและร้อยละของผู้ประกอบการจำแนกตามระดับศักยภาพและโอกาสในการเติบโต

ระดับศักยภาพและโอกาสในการเติบโต	จำนวน	ร้อยละ	ค่าเฉลี่ย	เกณฑ์คะแนน
ระดับสูงมาก	1	0.10	0.8080	0.800 ขึ้นไป
ระดับสูง	16	1.68	0.7398	0.700 – 0.799
ระดับปานกลาง	144	15.11	0.6024	0.550 – 0.699
ระดับต่ำ	792	83.11	0.4002	ต่ำกว่า 0.550
รวมทั้งหมด	953	100.00	0.4369	

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบระหว่างวิสาหกิจขนาดย่อยและวิสาหกิจขนาดย่อมที่เป็นบุคคลธรรมดา พบว่าวิสาหกิจขนาดย่อมมีศักยภาพและโอกาสในการเติบโตเหนือกว่าวิสาหกิจขนาดย่อยในทุกมิติ กล่าวคือ วิสาหกิจขนาดย่อมมีค่าเฉลี่ยของดัชนีปัจจัยพื้นฐานของกิจการ ดัชนีคุณลักษณะของผู้ประกอบการ ดัชนีการดำเนินงานของกิจการ ดัชนีผลประกอบการของกิจการ และดัชนีศักยภาพและโอกาสในการเติบโต เท่ากับ 0.5518 0.3996 0.6809 0.4934 และ 0.5314 ตามลำดับ ในขณะที่ค่าเฉลี่ยของดัชนีต่างๆ ของวิสาหกิจขนาดย่อยมีค่าเท่ากับ 0.4219 0.3049 0.5374 0.4382 และ 0.4256 ตามลำดับ

ตารางที่ 18: การเปรียบเทียบดัชนีศักยภาพและโอกาสในการเติบโตของวิสาหกิจที่เป็นบุคคลธรรมดา

ดัชนี	วิสาหกิจขนาดย่อย		วิสาหกิจขนาดย่อม (บุคคลธรรมดา)	
	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน
ดัชนีปัจจัยพื้นฐานของกิจการ	0.4219	0.3098	0.5518	0.2463
ดัชนีคุณลักษณะของผู้ประกอบการ	0.3049	0.2250	0.3996	0.1693
ดัชนีการดำเนินงานของกิจการ	0.5374	0.3493	0.6809	0.2619
ดัชนีผลประกอบการของกิจการ	0.4382	0.2694	0.4934	0.2386
ดัชนีศักยภาพและโอกาสในการเติบโต	0.4256	0.2764	0.5314	0.1943

เมื่อพิจารณาตามระดับศักยภาพและโอกาสในการเติบโตตามเกณฑ์ของ HDI พบว่าวิสาหกิจขนาดย่อยเกือบทั้งหมด จำนวน 733 ราย จาก 851 ราย คิดเป็นร้อยละ 86.13 มีศักยภาพและโอกาสในการเติบโตในระดับต่ำ โดยมีเพียง 111 ราย คิดเป็นร้อยละ 7.14 และ 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 0.82 ที่มีศักยภาพและโอกาสในการเติบโตในระดับปานกลางและระดับสูงตามลำดับ ทั้งนี้จะเห็นว่าวิสาหกิจขนาดย่อมที่เป็นบุคคลธรรมดามีศักยภาพและโอกาสในการเติบโตเหนือกว่าวิสาหกิจขนาดย่อยอย่างชัดเจน โดยพบว่าวิสาหกิจ

ส่วนใหญ่ จำนวน 10 ราย จาก 102 ราย คิดเป็นร้อยละ 9.80 มีศักยภาพและโอกาสในการเติบโตในระดับสูง และสูงมาก จำนวน 33 ราย คิดเป็นร้อยละ 32.35 มีศักยภาพและโอกาสในการเติบโตในระดับปานกลาง และเพียงจำนวน 59 ราย คิดเป็นร้อยละ 57.84 ที่มีศักยภาพและโอกาสในการเติบโตในระดับต่ำ

ตารางที่ 19: การเปรียบเทียบร้อยละของผู้ประกอบการจำแนกตามระดับศักยภาพและโอกาสในการเติบโต

ระดับศักยภาพและ โอกาสในการเติบโต	วิสาหกิจขนาดย่อย		วิสาหกิจขนาดย่อม (บุคคลธรรมดา)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ระดับสูงมาก	0	0.00	1	0.98
ระดับสูง	7	0.82	9	8.82
ระดับปานกลาง	111	13.04	33	32.35
ระดับต่ำ	733	86.13	59	57.84
รวมทั้งหมด	851	100.00	102	100.00

จากการศึกษาเปรียบเทียบระดับศักยภาพและโอกาสในการเติบโตจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่าระดับการศึกษามีผลกระทบต่อระดับศักยภาพและโอกาสในการเติบโตอย่างชัดเจน โดยจะเห็นว่าผู้ประกอบการที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีและปริญญาโท มีค่าเฉลี่ยของดัชนีศักยภาพและโอกาสในการเติบโตสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มอย่างชัดเจน โดยมีค่าเท่ากับ 0.4694 และ 0.4730 ตามลำดับ ในขณะที่ผู้ประกอบการที่มีการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา/ปวช. มีค่าเฉลี่ยของดัชนีศักยภาพและโอกาสในการเติบโตต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มอย่างชัดเจน โดยมีค่าเท่ากับ 0.3843 และ 0.4107 ตามลำดับ

ตารางที่ 20: ระดับศักยภาพและโอกาสในการเติบโตจำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ประกอบการ

ระดับการศึกษา	ดัชนี ศักยภาพ และโอกาส ในการเติบโต	จำนวนและสัดส่วนผู้ประกอบการ ตามระดับศักยภาพและโอกาสในการเติบโต				รวม
		ระดับต่ำ	ระดับ ปานกลาง	ระดับสูง	ระดับสูงมาก	
ต่ำกว่ามัธยมศึกษา	0.3843	80	6	0	0	86
		93.02%	6.98%	0.00%	0.00%	100.00%
มัธยมศึกษา / ปวช.	0.4107	256	33	2	0	291
		87.97%	11.34%	0.69%	0.00%	100.00%
อนุปริญญา / ปวส.	0.4420	191	44	3	1	239
		79.92%	18.41%	1.26%	0.42%	100.00%
ปริญญาตรี	0.4694	260	61	11	0	332
		78.31%	18.37%	3.31%	0.00%	100.00%
ปริญญาโท	0.4730	4	0	0	0	4
		100.00%	0.00%	0.00%	0.00%	100.00%
ปริญญาเอก	N/A	0	0	0	0	0
		N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
ภาพรวม	0.4369	791	144	16	1	952
		83.09%	15.13%	1.68%	0.11%	100.00%

จากการศึกษาเปรียบเทียบระดับศักยภาพและโอกาสในการเติบโตจำแนกตามรูปแบบของกิจการพบว่าวิสาหกิจที่เป็นบุคคลธรรมดา มีค่าเฉลี่ยของดัชนีศักยภาพและโอกาสในการเติบโตใกล้เคียงค่าเฉลี่ย โดยมีค่าเท่ากับ 0.4331 ในขณะที่วิสาหกิจที่เป็นวิสาหกิจชุมชนและห้างหุ้นส่วนสามัญมีค่าเฉลี่ยของดัชนีศักยภาพและโอกาสในการเติบโตสูงกว่าบุคคลธรรมดาและค่าเฉลี่ยรวมอย่างเห็นได้ชัด โดยมีค่าเท่ากับ 0.5227 และ 0.4870 ตามลำดับ

ตารางที่ 21: ระดับศักยภาพและโอกาสในการเติบโตจำแนกตามรูปแบบของกิจการ

ประเภทของวิสาหกิจ	ดัชนี ศักยภาพ และโอกาส ในการเติบโต	จำนวนและสัดส่วนผู้ประกอบการ ตามระดับศักยภาพและโอกาสในการเติบโต				รวม
		ระดับต่ำ	ระดับ ปานกลาง	ระดับสูง	ระดับสูงมาก	
บุคคลธรรมดา	0.4331	742	133	13	1	889
		83.46%	14.96%	1.46%	0.11%	100.00%
วิสาหกิจชุมชน	0.5227	3	1	0	0	4
		75.00%	25.00%	0.00%	0.00%	100.00%

ประเภทของวิสาหกิจ	ดัชนี ศักยภาพ และโอกาส ในการเติบโต	จำนวนและสัดส่วนผู้ประกอบการ ตามระดับศักยภาพและโอกาสในการเติบโต				รวม
		ระดับต่ำ	ระดับ ปานกลาง	ระดับสูง	ระดับสูงมาก	
ห้างหุ้นส่วนสามัญ	0.4870	46	10	3	0	59
		77.97%	16.95%	5.08%	0.00%	100.00%
ภาพรวม	0.4369	791	144	16	1	952
		83.09%	15.13%	1.68%	0.11%	100.00%

จากการพิจารณาเปรียบเทียบระดับศักยภาพและโอกาสในการเติบโตจำแนกตามภาคการผลิต พบว่า
กิจการในภาคการผลิตและภาคการผลิตสินค้าเกษตรแปรรูปมีศักยภาพและโอกาสในการเติบโตสูงใกล้เคียงกัน
และสูงกว่ากิจการในภาคการค้าส่งค้าปลีกและภาคการบริการอย่างชัดเจน โดยมีค่าเฉลี่ยดัชนีศักยภาพและ
โอกาสในการเติบโตเท่ากับ 0.4740 และ 0.4762 ตามลำดับ ในขณะที่กิจการในภาคการค้าส่งค้าปลีกและ
ภาคการบริการมีค่าเฉลี่ยดัชนีศักยภาพและโอกาสในการเติบโตเท่ากับ 0.4347 และ 0.4323 ตามลำดับ

ตารางที่ 22: ระดับศักยภาพและโอกาสในการเติบโตจำแนกตามภาคการผลิต

ภาคการผลิต	ดัชนี ศักยภาพ และโอกาส ในการเติบโต	จำนวนและสัดส่วนผู้ประกอบการ ตามระดับศักยภาพและโอกาสในการเติบโต				รวม
		ระดับต่ำ	ระดับ ปานกลาง	ระดับสูง	ระดับสูงมาก	
การค้าส่งค้าปลีก	0.4347	383	68	8	0	459
		83.44%	14.81%	1.74%	0.00%	100.00%
การบริการ	0.4323	353	56	6	0	415
		85.06%	13.49%	1.45%	0.00%	100.00%
การผลิต	0.4740	45	20	1	1	67
		67.16%	29.85%	1.49%	1.49%	100.00%
การผลิตสินค้าเกษตรแปรรูป	0.4762	11	0	1	0	12
		91.67%	0.00%	8.33%	0.00%	100.00%
ภาพรวม	0.4369	792	144	16	1	953
		83.11%	15.11%	1.68%	0.10%	100.00%

ดัชนีชุดที่ 2: วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เป็นนิติบุคคล

จากการคำนวณดัชนีปัจจัยพื้นฐานของกิจการ ดัชนีคุณลักษณะของผู้ประกอบการ ดัชนีการดำเนินงานของกิจการ ดัชนีผลประกอบการของกิจการ และดัชนีศักยภาพและโอกาสในการเติบโตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เป็นนิติบุคคล ซึ่งครอบคลุมผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดย่อมขนาดใหญ่ที่เป็นนิติบุคคลและวิสาหกิจขนาดกลาง สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ดัชนีปัจจัยพื้นฐานของกิจการมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.6066
2. ดัชนีคุณลักษณะของผู้ประกอบการมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.4104
3. ดัชนีการดำเนินงานของกิจการมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.7202
4. ดัชนีผลประกอบการของกิจการมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.4465
5. ดัชนีศักยภาพและโอกาสในการเติบโตมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.5459
6. ค่าดัชนีย่อยทั้ง 4 มิติสะท้อนว่า ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เป็นนิติบุคคลมีปัญหาทางด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการมากที่สุด และมีความพร้อมทางด้านการดำเนินงานของกิจการมากที่สุด
7. ดัชนีศักยภาพและโอกาสในการเติบโตสะท้อนว่า ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เป็นนิติบุคคลส่วนใหญ่มีศักยภาพและโอกาสในการเติบโตในระดับต่ำเท่านั้น

ตารางที่ 23: สถิติดัชนีศักยภาพและโอกาสในการเติบโตของวิสาหกิจที่เป็นนิติบุคคล

ดัชนี	ค่าเฉลี่ย	มัธยฐาน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าสูงสุด	ค่าต่ำสุด
ดัชนีปัจจัยพื้นฐานของกิจการ	0.6066	0.5833	0.1858	0.9722	0.1389
ดัชนีคุณลักษณะของผู้ประกอบการ	0.4104	0.3701	0.1615	0.8200	0.1529
ดัชนีการดำเนินงานของกิจการ	0.7202	0.7500	0.1200	0.9688	0.4625
ดัชนีผลประกอบการของกิจการ	0.4465	0.4367	0.1808	1.0000	0.0622
ดัชนีศักยภาพและโอกาสในการเติบโต	0.5459	0.5303	0.1088	0.7385	0.2993

จากการจัดกลุ่มกิจการวิสาหกิจขนาดย่อยและขนาดย่อมตามระดับศักยภาพและโอกาสในการเติบโตตามเกณฑ์ของ HDI พบว่าแม้จะไม่มีวิสาหกิจรายใดที่มีศักยภาพและโอกาสในการเติบโตในระดับสูงมาก แต่ก็มีวิสาหกิจจำนวนถึง 5 ราย จาก 47 ราย คิดเป็นร้อยละ 10.64 ที่มีศักยภาพและโอกาสในการเติบโตในระดับสูง และมี 14 ราย คิดเป็นร้อยละ 29.79 ที่มีศักยภาพและโอกาสในการเติบโตในระดับปานกลาง โดยมีเพียงร้อยละ 59.57 ที่มีศักยภาพและโอกาสในการเติบโตในระดับต่ำ

ตารางที่ 24: จำนวนและร้อยละของผู้ประกอบการจำแนกตามระดับศักยภาพและโอกาสในการเติบโต

ระดับศักยภาพและโอกาสในการเติบโต	จำนวน	ร้อยละ	ค่าเฉลี่ย	เกณฑ์คะแนน
ระดับสูงมาก	0	0.00	N/A	0.800 ขึ้นไป
ระดับสูง	5	10.64	0.7219	0.700 – 0.799
ระดับปานกลาง	14	29.79	0.6325	0.550 – 0.699
ระดับต่ำ	28	59.57	0.4712	ต่ำกว่า 0.550
รวมทั้งหมด	47	100.00	0.5459	

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบระหว่างวิสาหกิจขนาดกลางและวิสาหกิจขนาดย่อมที่เป็นนิติบุคคล กลับพบว่าวิสาหกิจขนาดย่อมมีศักยภาพและโอกาสในการเติบโตเหนือกว่าวิสาหกิจขนาดกลางในทุกมิติ โดยวิสาหกิจขนาดย่อมที่เป็นนิติบุคคลมีค่าเฉลี่ยของดัชนีปัจจัยพื้นฐานของกิจการ ดัชนีคุณลักษณะของผู้ประกอบการ ดัชนีการดำเนินงานของกิจการ ดัชนีผลประกอบการของกิจการ และดัชนีศักยภาพและโอกาสในการเติบโต เท่ากับ 0.6879 0.4714 0.7956 0.5083 และ 0.6158 ตามลำดับ ในขณะที่วิสาหกิจขนาดกลางมีค่าเฉลี่ยของดัชนีปัจจัยพื้นฐานของกิจการ ดัชนีคุณลักษณะของผู้ประกอบการ ดัชนีการดำเนินงานของกิจการ ดัชนีผลประกอบการของกิจการ และดัชนีศักยภาพและโอกาสในการเติบโต เท่ากับ 0.4167 0.4865 0.6813 0.2294 และ 0.4535 ตามลำดับ ทั้งนี้จะเห็นได้ว่าวิสาหกิจขนาดกลางมีค่าเฉลี่ยของดัชนีผลประกอบการของกิจการต่ำมาก สะท้อนว่าได้รับผลกระทบอย่างรุนแรงจากสถานการณ์ COVID-19 ซึ่งทำให้มีศักยภาพและโอกาสในการเติบโตต่ำกว่าวิสาหกิจขนาดย่อมเป็นอย่างมาก

ตารางที่ 25: การเปรียบเทียบดัชนีศักยภาพและโอกาสในการเติบโตของวิสาหกิจที่เป็นนิติบุคคล

ดัชนี	วิสาหกิจขนาดย่อม (นิติบุคคล)		วิสาหกิจขนาดกลาง	
	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน
ดัชนีปัจจัยพื้นฐานของกิจการ	0.6879	0.2450	0.4167	0.2521
ดัชนีคุณลักษณะของผู้ประกอบการ	0.4714	0.1696	0.4865	0.1756
ดัชนีการดำเนินงานของกิจการ	0.7956	0.2620	0.6813	0.2637
ดัชนีผลประกอบการของกิจการ	0.5083	0.2052	0.2294	0.2058
ดัชนีศักยภาพและโอกาสในการเติบโต	0.6158	0.1865	0.4535	0.1902

เมื่อพิจารณาตามระดับศักยภาพและโอกาสในการเติบโตตามเกณฑ์ของ HDI พบว่ากิจการวิสาหกิจขนาดกลางซึ่งมีเพียง 2 ราย ล้วนมีศักยภาพและโอกาสในการเติบโตในระดับต่ำ ในขณะที่วิสาหกิจขนาดย่อมจำนวน 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 11.11 มีศักยภาพและโอกาสในการเติบโตในระดับสูง และมีร้อยละ 31.11 และ 57.78 ซึ่งมีศักยภาพและโอกาสในการเติบโตในระดับปานกลางและระดับต่ำ ตามลำดับ

ตารางที่ 26: การเปรียบเทียบร้อยละของผู้ประกอบการจำแนกตามระดับศักยภาพและโอกาสในการเติบโต

ระดับศักยภาพและ โอกาสในการเติบโต	วิสาหกิจขนาดย่อม (นิติบุคคล)		วิสาหกิจขนาดกลาง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ระดับสูงมาก	0	0.00	0	0.00
ระดับสูง	5	11.11	0	0.00
ระดับปานกลาง	14	31.11	0	0.00
ระดับต่ำ	26	57.78	2	100.00
รวมทั้งหมด	45	100.00	2	100.00

จากการศึกษาเปรียบเทียบระดับศักยภาพและโอกาสในการเติบโตจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่าระดับการศึกษามีผลกระทบในเชิงบวกต่อระดับศักยภาพและโอกาสในการเติบโตอย่างชัดเจน โดยจะเห็นว่าผู้ประกอบการที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีและปริญญาโท มีค่าเฉลี่ยของดัชนีศักยภาพและโอกาสในการเติบโตสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มอย่างชัดเจน โดยมีค่าเท่ากับ 0.5740 และ 0.5983 ตามลำดับ ในขณะที่ผู้ประกอบการที่มีการศึกษานต่ำกว่ามัธยมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา/ปวช. และระดับอนุปริญญา/ปวส. มีค่าเฉลี่ยของดัชนีศักยภาพและโอกาสในการเติบโตต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มอย่างชัดเจน โดยมีค่าเท่ากับ 0.3702 0.5016 และ 0.4882 ตามลำดับ

ตารางที่ 27: ระดับศักยภาพและโอกาสในการเติบโตจำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ประกอบการ

ระดับการศึกษา	ดัชนีศักยภาพและโอกาสในการเติบโต	จำนวนและสัดส่วนผู้ประกอบการตามระดับศักยภาพและโอกาสในการเติบโต				รวม
		ระดับต่ำ	ระดับปานกลาง	ระดับสูง	ระดับสูงมาก	
ต่ำกว่ามัธยมศึกษา	0.3702	2	0	0	0	2
		100.00%	0.00%	0.00%	0.00%	100.00%
มัธยมศึกษา / ปวช.	0.5016	7	1	0	0	8
		87.50%	12.50%	0.00%	0.00%	100.00%
อนุปริญญา / ปวส.	0.4882	5	0	0	0	5
		100.00%	0.00%	0.00%	0.00%	100.00%
ปริญญาตรี	0.5740	13	10	5	0	28
		46.43%	35.71%	17.86%	0.00%	100.00%
ปริญญาโท	0.5983	1	3	0	0	4
		25.00%	75.00%	0.00%	0.00%	100.00%
ปริญญาเอก	N/A	0	0	0	0	0
		N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
ภาพรวม	0.5459	28	14	5	0	47
		59.57%	29.79%	10.64%	0.00%	100.00%

จากการศึกษาเปรียบเทียบระดับศักยภาพและโอกาสในการเติบโตจำแนกตามรูปแบบของกิจการพบว่าวิสาหกิจที่เป็นบริษัทจำกัดมีค่าเฉลี่ยของดัชนีศักยภาพและโอกาสในการเติบโตสูงถึง 0.6134 โดยส่วนใหญ่มีศักยภาพและโอกาสในการเติบโตในระดับปานกลาง มีสัดส่วนร้อยละ 47.06 ในขณะที่วิสาหกิจที่เป็นห้างหุ้นส่วนจำกัดมีค่าเฉลี่ยของดัชนีศักยภาพและโอกาสในการเติบโตเพียง 0.5077

ตารางที่ 28: ระดับศักยภาพและโอกาสในการเติบโตจำแนกตามรูปแบบของกิจการ

ประเภทของวิสาหกิจ	ดัชนีศักยภาพและโอกาสในการเติบโต	จำนวนและสัดส่วนผู้ประกอบการตามระดับศักยภาพและโอกาสในการเติบโต				รวม
		ระดับต่ำ	ระดับปานกลาง	ระดับสูง	ระดับสูงมาก	
ห้างหุ้นส่วนจำกัด	0.5077	23	6	1	0	30
		76.67%	20.00%	3.33%	0.00%	100.00%
บริษัทจำกัด	0.6134	5	8	4	0	17
		29.41%	47.06%	23.53%	0.00%	100.00%
ภาพรวม	0.5459	28	14	5	0	47
		59.57%	29.79%	10.64%	0.00%	100.00%

จากการพิจารณาเปรียบเทียบระดับศักยภาพและโอกาสในการเติบโตจำแนกตามภาคการผลิต พบว่า โดยเฉลี่ยวิสาหกิจกิจการในภาคการบริการมีศักยภาพและโอกาสในการเติบโตสูงที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยของดัชนี ศักยภาพและโอกาสในการเติบโตเท่ากับ 0.5669 ตามมาด้วยภาคการค้าส่งค้าปลีกและภาคการผลิต ซึ่งมี ค่าเฉลี่ยของดัชนีศักยภาพและโอกาสในการเติบโตเท่ากับ 0.5306 และ 0.5016 ตามลำดับ

ตารางที่ 29: ระดับศักยภาพและโอกาสในการเติบโตจำแนกตามภาคการผลิต

ภาคการผลิต	ดัชนี ศักยภาพ และโอกาส ในการเติบโต	จำนวนและสัดส่วนผู้ประกอบการ ตามระดับศักยภาพและโอกาสในการเติบโต				รวม
		ระดับต่ำ	ระดับ ปานกลาง	ระดับสูง	ระดับสูงมาก	
การค้าส่งค้าปลีก	0.5306	13	6	1	0	20
		65.00%	30.00%	5.00%	0.00%	100.00%
การบริการ	0.5669	12	7	4	0	23
		52.17%	30.43%	17.39%	0.00%	100.00%
การผลิต	0.5016	3	1	0	0	4
		75.00%	25.00%	0.00%	0.00%	100.00%
การผลิตสินค้าเกษตรแปรรูป	N/A	0	0	0	0	0
		N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
ภาพรวม	0.5459	28	14	5	0	47
		59.57%	29.79%	10.64%	0.00%	100.00%